

Notater

Statistisk sentralbyrå

93/17

14. 1993

Detaljomsetningsindeksen

av

Peder Næs

og

Leiv Solheim

Avdeling for Næringsstatistikk
Seksjon for samferdsel, bygg og anlegg

Forord

Statistisk sentralbyrå har publisert en omsetningsindeks for detaljhandel siden 1938. På grunn av endringer i strukturen innen detaljhandelen er beregningsmetoden blitt endret flere ganger. Dette notatet gir en dokumentasjon av den beregningsmetoden som ble tatt i bruk januar 1992. Den nye beregningsmetoden er utviklet av Leiv Solheim i samarbeid med Peder Næs. Oppsummeringen av arbeidet er i dette notatet gjort av Peder Næs.

Statistisk sentralbyrå, 4. mai 1993

Peder Næs og Leiv Solheim

Innhold

	Side
1. Bakgrunn og formål	6
2. Opplegg og gjennomføring	7
2.1. Begreper og definisjoner	7
2.2. Utvalg, stratifisering og allokering av utvalget	9
2.3. Datakilder og datainnsamling	11
2.4. Endringer i revisjonsrutinene	12
2.5. Basisperiode/kjedning	13
2.6. Beregningsformel	14
3. Nærmere om ny beregningsmetode	15
3.1. Identiske bedrifter	15
3.2. Overgangsbedrifter	15
3.3. Tilgangsbedrifter	16
4. Feilkilder og usikkerhet	17
5. Tilknytning til annen statistikk	20
Vedlegg 1. Skjema	22
Vedlegg 2. Antallet bedrifter innenfor hvert stratum i utvalget for 1992	24
Vedlegg 3. Trekkeprogram for identiske bedrifter	29
Vedlegg 4. Filbeskrivelse for uttakene fra Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret	31
Vedlegg 5. Filbeskrivelse for kvartalsuttakene i AA-registeret	33
Vedlegg 6. Næringshovedgrupper og næringsgrupper	35
Vedlegg 7. Frafallet og ilagte tvangsmulkt i utvalget til Detaljomsetningsindeksen i 1991 og 1992	36
Vedlegg 8. Revisjonsinstruksen	37

Tabellregister

Tabeller i teksten

1. Utvalget av identiske bedrifter etter næringshovedgrupper og tilgangsbedrifter i alt, 1991 og 1992	9
2. Dekningsgrad og utvalgsprosent for utvalget til Detaljomsetningsindeksen i 1992.	18

1. Bakgrunn og formål

Detaljomsætningsindeksen er en månedlig korttidsindikator for endringer i verdien av omsætningen innen næringen detaljhandel. Den publiseres ca. fem uker etter utgangen av observasjonsmåneden. Indeksen er en av de mest aktuelle korttidsindikatorerne for privat konsum i Norge.

Oppgaver til beregning av Detaljomsætningsindeksen innhentes fra et utvalg av bedrifter som driver detaljhandel. Utvalget utgjør omtrent 10 prosent av alle detaljomsætningsbedriftene i landet (se tabell 2. Dekningsgrad og utvalgsprosent for utvalget til Detaljomsætningsindeksen i 1992). Oppgavene innhentes postalt hver måned fra de ca. 4 000 bedriftene i utvalget (se vedlegg 1. Månedsoppgave over detaljomsætningen). Innhenting av oppgaver er hjemlet i statistikkloven (Lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå) og det utstedes tvangsmulkt til oppgavegiverne som gjentatte ganger forsømmer oppgaveplikten. Indeksen beregnes som en kjedeindeks, nå med 1990 som sammenlikningsbasis.

Formålet med dette notatet er først og fremst å gi en dokumentasjon omkring den nye beregningsmetoden som ble tatt i bruk i januar 1992. Arbeidet med å vurdere beregningsmetoden for Detaljomsætningsindeksen på nytt ble startet opp våren 1991 på bakgrunn av at indeksen ved flere anledninger hadde vært gjenstand for vurdering og kritikk, både internt i SSB og av våre eksterne brukere.

Gjentatte påstander (fra en bransjeorganisasjon) om at indeksen viste gale resultater for en næringshovedgruppe var utløsende faktor til at arbeidet startet opp. Arbeidet med utviklingen av en omsætningsindeks for forretningsmessig tjenesteyting hadde dessuten vist at små endringer i rekkefølgen på stratifiseringen gav store utslag i indeksen. Det hadde også vist seg ved flere anledninger at månedsoppgaven til forholdsvis små bedrifter kunne gi store utslag i indeksen.

På grunn av store avvik mellom Detaljomsætningsindeksen og Årsstatistikken for detaljhandel ble indeksen midlertidig stoppet i februar 1989. Beregningsmetoden ble endret radikalt før indeksen startet opp igjen i desember 1989. Endringene nå i 1992 er av mindre prinsipiell karakter. For identiske bedrifter er metoden en justering av 1989-opplegget, mens beregningsmetoden for tilgangsbedrifter er vesentlig endret i 1992-metoden. Beregningsmetoden av 1989 er beskrevet i Leiv Solheims upubliserte notat av 03.05.89. De viktigste endringer som ble gjennomført fra januar 1992 er:

- Kjeding av indeksen i januar
- Ny beregningsmetode for tilgangsbedrifter (bruk av AA-registeret)
- Utvidet utvalg (fra 2 800 til 4 000)
- Endret stratifisering av identiske bedrifter og overgangsbedrifter
- Postal innhenting av oppgavene og anvendelse av tvangsmulkt overfor oppgavegiverne.
- Justeringer i revisjonsrutinene

Indeks med ny beregningsmetode ble satt i produksjon januar 1992.

Opplegg og gjennomføring av Detaljomsætningsindeksen er nærmere beskrevet i kapitlene 2 og 3. I kapittel 4 redegjøres det for feilkilder og usikkerhet, mens kapittel 5 tar for seg tilknytning til annen statistikk.

2. Opplegg og gjennomføring

2.1. Begreper og definisjoner

Omfang

Detaljomsetningsindeksen omfatter næringsområdet 62 detaljhandel, dvs. næringshovedgruppene 621 varehushandel, 622 nærings- og nytelsesmidler, 623 bekledning og tekstil, 624 møbler og innbo, 625 jernvarer, kjøkkenutstyr, glass, steintøy, fargevarer og sportsutstyr, 626 ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer og film- og fotoartikler og 629 detaljhandel ellers. Indeksen publiseres i 1992 på næringshovedgrupper, men det tas sikte på å publisere tall for næringsgrupper seinere slik som det ble gjort i perioden fra januar 1987 til og med desember 1988.

Detaljhandel

Detaljhandel omfatter salg av varer i eget navn og for egen regning, vesentlig til personlig bruk eller til private husholdninger, fra fast utsalgssted eller fra torgplass, ved omførsel mv. Her grupperes også auksjonshandel og kommisjonssalg ellers til privatpersoner og husholdninger, dvs. salg for annens regning, men i eget navn.

Bedrift

I Standard for næringsgruppering er bedrift definert som en *lokalt avgrenset funksjonell enhet hvor det hovedsakelig drives aktiviteter som faller innenfor en bestemt næringsgruppe*. For detaljhandelen innebærer dette at enheter med samme eier, men som er lokalisert i forskjellige kommuner regnes som egne bedrifter. Enheter innenfor samme kommune (og samme næringsgruppe) blir derimot i alminnelighet regnet som en bedrift.

Foretak

I Standard for næringsgruppering er foretak definert som en *institusjonell enhet som omfatter all virksomhet som drives av samme eier*. Foretak er en enhet av høyere orden enn bedrift og består derfor av en eller flere bedrifter.

Enbedriftsforetak

Foretak som kun består av en bedrift er et enbedriftsforetak.

Flerbedriftsforetak

Foretak som består av to eller flere bedrifter er et flerbedriftsforetak.

Identiske bedrifter

Bedrifter som en gitt måned m år T både er registrert aktiv i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret og i sist kjente varehandelsstatistikk (vanligvis år $T - 2$) med samme næringsgruppe, er definert som identiske bedrifter.

Overgangsbedrifter

Bedrifter som en gitt måned m år T både er registrert aktiv i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret og i sist kjente varehandelsstatistikk (vanligvis år $T - 2$) som har ulike næringsgrupper i de to datakildene, er definert som overgangsbedrifter.

Tilgangsbedrifter

Bedrifter som en gitt måned m år T er registrert aktiv i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret men som ikke var registrert med omsetning i sist kjente varehandelsstatistikk (vanligvis år $T - 2$), er definert som tilgangsbedrifter. I tillegg kreves det at tilstandsdatoen (dato for når bedriften sist ble registrert i drift, ute av drift eller midlertidig ute av drift) i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret ikke er eldre enn sist kjente varehandelsstatistikk. Tilgangsbedriftene omfatter følgelig både helt nye bedrifter og gamle bedrifter som har vært ute av drift en periode og som har startet opp igjen.

Årsfilen

Denne filen inneholder alle aktive bedrifter i et bestemt år innenfor næringsområdet 62 (detaljhandel). Årsfilen ligger til grunn for publisering av den årlige varehandelsstatistikken.

Populasjon

Alle detaljhandelsbedrifter i Norge som er i drift i en gitt måned m regnes som populasjonen i dette notatet.

Strata

Populasjonen er inndelt i delpopulasjoner kalt strata.

Utvalg

Utvalget er de bedriftene som får tilsendt omsetningsoppgave for en gitt måned m .

Geografiske områder

Med geografiske områder menes her følgende åtte områder: 1. Akershus, 2. Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold og Telemark, 3. Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland (utenom Bergen) og Sogn og Fjordane, 4. Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag (utenom Trondheim) og Nord-Trøndelag, 5. Nordland, Troms og Finnmark, 6. Oslo, 7. Bergen, 8. Trondheim.

Frafall

Frafall er regnet ut i forhold til antall mulige kjente oppgavegivere. Bedrifter som svarer at de er opphørt, midlertidig ute av drift eller i feil næring, tas ut av utvalget og er følgelig ikke regnet med i frafallet.

2.2. Utvalg, stratifisering og allokering av utvalget

Utvalg

En av konklusjonene av arbeidet som ble igangsatt våren 1991 for å vurdere kvaliteten på Detaljomsetningsindeksen var at utvalget var for lite. Tabell 1 nedenfor viser utvalget av identiske bedrifter innenfor de ulike næringshovedgruppene og totalt antall tilgangsbedrifter i 1991 og 1992. Tabellen viser at utvalget økte med 1 226 bedrifter totalt fra 1991 til 1992. Utvalget for næringshovedgruppene 629, 626, 625, 624 og 623 har økt mest. For næringshovedgruppen 621 er hele populasjonen tatt med i utvalget både i 1991 og 1992.

Tabell 1. Utvalget av identiske bedrifter, etter næringshovedgrupper og tilgangsbedrifter i alt. 1991 og 1992

Næring	Utvalget i 1991	Utvalget i 1992	Økning av utvalget
Identiske bedrifter			
621	119	119	0
622	673	750	+ 77
623	329	500	+ 171
624	191	350	+ 159
625	211	350	+ 139
626	172	350	+ 178
627	420	550	+ 130
629	328	550	+ 222
Tilgangsbedrifter totalt	350	500	+ 150
Utvalget totalt	2 793	4 019	+ 1 226

Ny stratifisering for identiske bedrifter

Endringer i stratifiseringen i 1992-metoden medførte at antallet strata ble færre, slik at hvert stratum i gjennomsnitt nå inneholder langt flere bedrifter fra utvalget. Stratifiseringen i 1989-modellen var så detaljert at estimeringsmetoden var lite robust overfor frafall. Den nye beregningsmetoden stratifiserer populasjonen og utvalget av identiske bedrifter på følgende måte:

Næringsgrupper:	31 grupper (8 næringshovedgrupper)
Alder:	3 grupper (2-3 år, 4-7 år og 8 år og eldre)
Bedriftstype:	2 grupper (enbedrifts- og flerbedriftsforetak)
Omsetningsgrupper:	1,2 eller 3 grupper

For hver kombinasjon av næringsgruppe * aldersgruppe * bedriftstype stratifiseres bedriftene etter omsetningsstørrelse i 1, 2 eller 3 grupper.

Yngste aldersgruppe: 1 omsetningsgruppe
(T - 2 og T - 3)

Mellomste aldersgruppe: 2 omsetningsgrupper
(T - 4 til og med T - 7) Dersom det er under 25 bedrifter i et stratum slår vi sammen til kun en omsetningsgruppe her også.

Eldste aldersgruppe: 3 omsetningsgrupper
(T - 8 og eldre) Dersom det er under 50 bedrifter (men flere enn 25 bedrifter) i stratumet reduserer vi til kun to omsetningsgrupper. Dersom det er under 25 bedrifter i et stratum slår vi sammen til kun en omsetningsgruppe her også.

Allokering av utvalget

IDENTISKE BEDRIFTER

Som en ser av tabell 1 er utvalget av identiske bedrifter ca. 3 500. Allokering av disse bedriftene er basert på følgende prinsipper:

1. Alle strata skal være representert i utvalget med minst 4 bedrifter dersom det finnes så mange bedrifter i stratumet.
2. Det skal være delvis proporsjonalitet mellom antallet bedrifter i utvalget og populasjonen innenfor hvert stratum, geografiske områder (se kap. 2.1.) og kommuner.
3. Det skal være delvis proporsjonalitet mellom omsetningen i utvalget og populasjonen innenfor hvert stratum, geografiske områder og kommuner.
4. Utvalget skal hovedsakelig bestå av bedrifter som er med i et begrenset antall år (6 år).
5. Utvalget skal gi mulighet til å konstruere forventningsrette estimat over omsetningen med minst mulig statistisk usikkerhet.

Stratifiseringen av de identiske bedriftene gir inntil 425 strata, som om mulig skal inneholde minst 4 bedrifter. Dessuten fulltelles 182 strata som består av de største bedriftene. Fulltellingstrataene inneholder maksimalt syv bedrifter. Resten av bedriftene fordeles proporsjonalt med antallet bedrifter i populasjonen og omsetningen innenfor næringen.

Vedlegg 2 viser hvor mange bedrifter som skulle allokeres innenfor hvert stratum i 1992. Vedlegg 3 beskriver trekkeprogrammet som på basis av en angivelse om hvor mange bedrifter hvert stratum skal inneholde (vedlegg 2) trekker ut bedrifter fra riktig geografisk område og kommune.

TILGANGSBEDRIFTER

Utvalget av tilgangsbedrifter er ca. 500. Bedriftene i populasjonen stratifiseres i forbindelse med allokeringen av utvalget i næringsgrupper (se vedlegg 6. Næringshovedgrupper og næringsgrupper) og geografiske områder (se kap. 2.1). 31 næringsgrupper og 8 geografiske områder gir inntil 248 strata. Det trekkes 2 bedrifter fra hvert stratum dersom det finnes to bedrifter i stratomet. En del av disse er erfaringsmessig tomme og derfor trekkes det som mangler på 500 bedrifter proporsjonalt med antallet bedrifter i de strataene som inneholder mer enn to bedrifter i populasjonen.

I tillegg til allokeringen i januar gjennomføres det en minirullering i august hvor det trekkes ut flere tilganger, slik at en fyller opp utvalget av tilganger til godt og vel 500 bedrifter igjen, siden det alltid vil falle fra en god del bedrifter etter hvert.

Delregisteret for Detaljomsetningsindeksen

Delregisteret inneholder alle bedrifter som er eller har vært med i utvalget til Detaljomsetningsindeksen. Registeret brukes i forbindelse med rulleringen for å finne de bedriftene som skal rulleres ut. Bedrifter som har vært med i 6 år rulleres ut og skal ikke trekkes inn igjen før det har gått minst 6 år, med mindre de ikke tilhører et fulltellingsstratum.

2.3. Datakilder og datainnsamling

Datakildene

Følgende fire datakilder blir benyttet ved utarbeidelsen av Detaljomsetningsindeksen:

1. Årsfilen

Denne filen inneholder alle bedrifter som var i drift i en periode eller hele år T innenfor næringsområdet 62 (detaljhandel). Årsfilen lå til grunn for publisering av den årlige varehandelsstatistikken (denne statistikken er beskrevet i kapittel 5).

2. Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret

Det tas ut månedsvise situasjonsfiler for næringsområdet 62 (detaljhandel) fra Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret (filbeskrivelse, se vedlegg 5).

3. Arbeidstaker- /arbeidsgiverregisteret

Det tas ut kvartalsvise situasjonsfiler fra Arbeidstaker-/arbeidsgiverregisteret (filbeskrivelse, se vedlegg 6).

4. Skjemaopplysninger fra utvalget

Skjemaopplysningene er månedsomsetning for måned m og årsumsetning for år $T - 1$. Årsfilen brukes som et grunnlag for populasjonens og utvalgets omsetning i år $T - 2$. De månedsvise uttakene fra Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret benyttes til å definere hvilke bedrifter som er tilgangsbidrift, overgangsbidrift og identiske bedrifter i den gitte måned m . Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret gir opplysninger om hvor mange ansatte tilgangsbidriftene har i måned m . Månedsomsetningen fra skjemaene er grunnlaget for selve indeksberegningen. Årsomsetningen fra skjemaene år $T - 1$ brukes ved revisjon av skjemaene.

Datainnsamlingen

I forbindelse med at utvalget ble utvidet fra 2 800 til 4 000 bedrifter ble innsamlingsrutinene kraftig rasjonalisert. Skjemaene blir nå preprintet, maskinelt pakket og innhentet postalt. Til tross for at bedriftene tidligere ble direkte oppsøkt av intervjuerne var frafallet stort, dvs. godt over 20 prosent (se vedlegg 7. Frafallet og ilagte tvangsmulker i utvalget til Detaljomsetningsindeksen i 1991 og 1992).

Av praktiske grunner ble også skjemaet endret fra å være et skyttelskjema (som ble sendt ut 6 måneder på rad) til et skjema som gjelder kun for en måned.

For å få ned frafallet og fordi skjemaene må sendes postalt, er tvangsmulkt tatt i bruk overfor oppgavegivere som gjentatte ganger forsømmer oppgaveplikten. Etter omleggingen har frafallet sunket til i underkant av 5 prosent. Etter at vi gikk bort fra å bruke intervjuere til å samle inn oppgavene er det også mulig å allokere bedrifter til utvalget fra områder som ikke dekkes av SSBs intervjuere.

For å lage og holde orden på alle filene for utsending av utvalget og 4 ulike purringer hver måned og filer til Brønnøysundsregisteret (ilagte tvangsmulker en gang i måneden og oversikt over ettergitte og frafalte tvangsmulker 4 ganger i året), er det opprettet et eget register for utvalget til Detaljomsetningsindeksen. Delregisterets innhold er beskrevet av Ragnar Berg i "Instruks for delregisteret til Detaljomsetningsindeksen" av 01.01.92. (Upublisert notat.)

Vedlegg 7 viser utviklingen i frafallet og antallet tvangsmulker som er ilagt i 1992, etter at vi tok i bruk tvangsmulkt overfor oppgavegiverne.

2.4. Endringer i revisjonsrutinene

I forbindelse med innføring av den nye beregningsmetoden i 1989 ble deler av revisjonen automatisert. Bedrifter som oppgav en omsetning på månedsskjemaet som avvek svært mye fra omsetningen i årsfilen år $T - 2$, ble ved estimering av omsetningen automatisk gitt en annen omsetning for år $T - 2$ ved estimering av omsetningen enn den som lå inne i årsfilen.

Det ble innført to slike opprettingsprosedyrer:

1. Dersom omsetningen på skjemaet for år $T - 1$ avvek med mer enn 100 prosent fra omsetningen år $T - 2$ i årsfilen ble det i beregningen lagt til grunn år $T - 1$ istedenfor år $T - 2$.

-
2. Dersom omsetningen i en måned avvek med mer enn 100 prosent fra 1/12 av omsetningen i årsfilen år $T - 2$ ble årsumsetningen i beregningen erstattet med månedsomsetningen for måned m multiplisert med 12.

Vi har valgt å beholde den første opprettingsprosedyren, men tatt bort den andre. Vi mener at den siste vil kunne føre til at indeksen blir for lav i enkelte måneder, særlig desember.

Ellers er beregningslista utvidet med en del nye opplysninger og rutiner slik at en raskt skal kunne undersøke nærmere dersom det skjer radikale endringer i registrene som indeksen bruker (det vises for øvrig til vedlegg 8. Revisjonsinstruksen).

2.5. Basisperiode/kjeding

Indeksen har siden februar 1990 blitt publisert med 1990 som basis. Vi bruker gjennomsnittet av de estimerte omsetningene i alle de 12 månedene i 1990 som basis. Dette er satt opp i ligning (1).

$$(1) \quad \hat{O}^{Basis} = 1/12 (\hat{O}^{1,90} + \hat{O}^{2,90} + \dots + \hat{O}^{12,90})$$

\hat{O}^{Basis} er basis, $\hat{O}^{m,90}$ er estimert omsetningen i måned m i 1990.

kjeding

Beregningen av indeksen er fra og med januar 1992 lagt om slik at det i rulleringsmåneden januar både hentes inn omsetningsoppgaver fra de bedriftene som rulleres ut og de som rulleres inn. Januarindeksen beregnes på grunnlag av det gamle utvalget, og endringen fra januar til februar beregnes på grunnlag av det nye utvalget. Den publiserte indeksen beregnes ved hjelp av kjeding via januar måned hvert år (se ligningene 2.a., 2.b. og 2.c.).

Med denne kjedingen vil vi kunne endre beregningsmetoden i januar og publisere en indeks beregnet etter de nye endringene fra og med februarindeksen samme år. Tidligere ville en omlegging av beregningsmetoden først kunne publiseres i februar året etter, og ny og gammel beregningsmetode måtte utarbeides i ett helt år før en fikk kjedet sammen indeksene.

2.6. Beregningsformel

Detaljomssetningsindeksen beregnes etter følgende formel:

$$(2.a) \quad I^{1,T} = I^{1,T-1} \frac{\hat{O}_{T-1}^{1,T}}{\hat{O}_{T-1}^{1,T-1}}$$

$$(2.b) \quad I^{2,T} = I^{1,T} \frac{\hat{O}_T^{2,T}}{\hat{O}_T^{1,T}}$$

"
"
"

$$(2.c) \quad I^{12,T} = I^{1,T} \frac{\hat{O}_T^{12,T}}{\hat{O}_T^{1,T}}$$

$I^{m,T}$ er indeksen for måned m i år T , $\hat{O}_{T-1}^{m,T}$ er estimert omsetning for måned m år T estimert på grunnlag av utvalget fra år $T - 1$, $\hat{O}_T^{m,T}$ er estimert omsetning for måned m år T estimert på grunnlag av utvalget fra år T . Størrelsene i ligning (2.a), (2.b) og (2.c) beregnes for næringshovedgrupper.

Den store og radikale endringen som ble gjennomført i beregningsmetoden av 1989 var oppdelingen av populasjonen i identiske bedrifter (ID), tilgangsbedrifter (TI) og overgangsbedrifter (OV) (se definisjon i kapittel 2.1.). Beregningsmetoden av 1992 estimerer også omsetningen til de tre ulike typene av bedrifter hver for seg før indeksen for en næringshovedgruppe blir beregnet. Før 1989 trakk en kun ut et utvalg bedrifter fra årsfilen til varehandelsstatistikken. Omsetning til bedrifter som ikke var kommet med i sist kjente årsfil ble følgelig ikke tatt i betraktning ved beregning av Detaljomssetningsindeksen før 1989. Identiske bedrifter, overgangsbedrifter og tilgangsbedrifter er definert i kapittel 2.1.

Estimert omsetning for en næringshovedgruppe beregnes etter følgende formel:

$$(3) \quad \hat{O}^{m,T} = \hat{O}_{ID}^{m,T} + \hat{O}_{OV}^{m,T} + \hat{O}_{TI}^{m,T}$$

Her er $\hat{O}_{ID}^{m,T}$ estimert omsetning for identiske bedrifter i måned m år T , $\hat{O}_{OV}^{m,T}$ er estimert omsetning for overgangsbedrifter i måned m år T og $\hat{O}_{TI}^{m,T}$ er estimert omsetning for tilgangsbedrifter i måned m år T .

3. Nærmere om ny beregningsmetode

3.1. Identiske bedrifter

Beregningsopplegget for estimert omsetning for identiske bedrifter er i hovedtrekk uendret i forhold til metoden fra 1989. Det er som tidligere nevnt kun stratifiseringen som er endret i 1992-modellen. Populasjonens omsetning i år $T - 2$ multipliseres med forholdet mellom utvalgets omsetning en bestemt måned og utvalgets omsetning i år $T - 2$. Estimert omsetning for de ulike strataene summeres opp for en næringsgruppe som vist i ligning (4).

$$(4) \quad \hat{O}_{ID}^{m,T} = \sum_{i=1}^n O_{(T-2)ID(m,T)}^{T-2}(i) \frac{S_{(T-2)ID(m,T)}^{m,T}(i)}{S_{(T-2)ID(m,T)}^{T-2}(i)}$$

Her er $\hat{O}_{(T-2)ID(m,T)}^{T-2}(i)$ populasjonens omsetning innenfor stratum i for årsfilen ($T - 2$), $S_{(T-2)ID(m,T)}^{T-2}(i)$ utvalgets omsetning innenfor stratum i for årsfilen ($T - 2$) og $S_{(T-2)ID(m,T)}^{m,T}(i)$ utvalgets omsetning innenfor stratum i for måned m år T . Stratifiseringen er nærmere beskrevet i kapittel 2.2.

3.2. Overgangsbedrifter

Beregningsmetoden for estimert omsetning for overgangsbedrifter er forenklet i beregningsmodellen av 1992. Overgangsbedriftenes omsetning i år $T - 2$ gis samme prosentvise endring som identiske bedrifter i den næringen som bedriften tilhører i år T . Overgangsbedriftene har relativt liten innvirkning for den estimerte totalomsetningen da det er få overgangsbedrifter.

$$(5) \quad \hat{O}_{OV}^{m,T} = O_{(T-2)OV(m,T)}^{T-2} \frac{S_{(T-2)ID(m,T)}^{m,T}}{S_{(T-2)ID(m,T)}^{T-2}}$$

Her er $\hat{O}_{(T-2)OV(m,T)}^{T-2}$ omsetningen til alle overgangene til en næringsgruppe fra årsfilen ($T - 2$) i en måned m år T , $S_{(T-2)ID(m,T)}^{T-2}$ utvalgets omsetning innenfor en næringsgruppe i årsfilen ($T - 2$) og $S_{(T-2)ID(m,T)}^{m,T}$ utvalgets omsetning innenfor en næringsgruppe for måned m år T . Størrelsene i ligning (5) beregnes for næringsgrupper.

3.3. Tilgangsbedrifter

Vi antar at det er en lineær sammenheng mellom omsetningen og antallet ansatte i tilgangsbedriftene. Den estimerte omsetningen for en tilgangsbedrift i kan da uttrykkes ved hjelp av følgende ligning:

$$(6) \quad \hat{O}_i^{m,T} = a + b A_{i,reg} + \epsilon_i$$

Her er $\hat{O}_i^{m,T}$ estimert omsetning for en tilgang i måned m år T , $A_{i,reg}$ er antallet ansatte bedriften har i arbeidstakerregisteret og a og b er parametere som skal estimeres og ϵ_i et restledd.

Ligning (7.a) og (7.b) som bygger på minste kvadraters metode viser hvordan vi lager oss estimatorene for a og b :

$$(7.a) \quad \hat{b} = \frac{\sum_{i=1}^n A_{i,reg}^{-1} \sum_{i=1}^n O_i^{(m,T)} - n \sum_{i=1}^n \frac{O_i^{(m,T)}}{A_{i,reg}}}{\sum_{i=1}^n A_{i,reg} \sum_{i=1}^n A_{i,reg}^{-1} - n^2}$$

$$(7.b) \quad \hat{a} = \frac{1}{\sum_{i=1}^n A_{i,reg}^{-1}} \sum_{i=1}^n \frac{O_i^{(m,T)}}{A_{i,reg}} - \hat{b} \left(\frac{n}{\sum_{i=1}^n A_{i,reg}^{-1}} \right)$$

Her er $\hat{O}_i^{m,T}$ estimert omsetning for en tilgang i måned m år T , $A_{i,reg}$ er antallet ansatte bedriften i har i arbeidstakerregisteret og n er antall bedrifter i utvalget.

Estimert omsetning for den totale omsetningen for en næringshovedgruppe beregnes da ved hjelp av følgende formel:

$$(7.c) \quad \hat{O}_{TI}^{m,T} = \hat{a} N + \hat{b} A_{pop}$$

Her er N antallet bedrifter i populasjonen og A_{pop} er antallet ansatte i populasjonen.

Vi antar at bedrifter som ikke finnes i arbeidstakerregisteret ikke har andre sysselsatte enn eieren. Disse bedriftene gis en ansatt i beregningen.

Næringshovedgruppen 621 varehandel har så få tilgangsbedrifter at ovennevnte modell ikke lar seg gjennomføre i praksis. Bedrifter innenfor denne næringshovedgruppen er så store i forhold til bedriftene i de andre næringshovedgruppene at vi ikke kan gi dem samme omsetning pr. ansatt som snittet av de andre næringshovedgruppene. Tilganger innenfor varehandel gis derfor den samme omsetningen som snittet av de fem største identiske bedriftene innenfor næringsgruppen.

4. Feilkilder og usikkerhet

Usikkerheten til Detaljomsetningsindeksen skyldes flere forhold. Dekningsgrad, register- og utvalgsfeil, målefeil, databearbeidingsfeil og frafall er fem feilkilder som blir behandlet her.

Dekningsgrad

Det vil hefte en viss usikkerhet ved resultatene når en statistisk undersøkelse bygger på oppgaver fra et utvalg fra en populasjon. En ønsker gjerne å si noe om hvor stor denne usikkerheten er. Det gjøres som regel ved å beregne utvalgsvarianser for de viktigste kjennemerkene som inngår i undersøkelsen. Beregning av utvalgsvarians for utvalget til Detaljomsetningsindeksen er dessverre komplisert fordi utvalget ikke er trukket på grunnlag av en enkel utvalgsplan, f.eks. rent tilfeldig utvalg (se kapittel 2.2. og vedlegg 2). Beregning av utvalgsvarianser kompliseres ytterligere av at undersøkelsen skal resultere i en indeks.

En kan imidlertid si noe om usikkerheten ved utvalget ved å se på hvor stor del av alle detaljhandelsbedrifter som er med i utvalget (utvalgsprosenten), og hvilken andel disse bedriftene har av omsetningen til alle detaljhandelsbedrifter (dekningsgraden).

Dekningsgraden for hele næringsområdet detaljhandel var på 32,5 prosent, mens utvalgsprosenten var på 11,6 i 1992. Det er vanskelig å stille opp normer for hva som er akseptabel utvalgsprosent og dekningsgrad. Populasjoner som inneholder homogene (ensartede) bedrifter kan nøye seg med lavere dekningsgrad enn populasjoner som inneholder mer heterogene (uensartede) bedrifter. Dette er årsaken til at en stratifiserer utvalget. Utvalget er allikevel vurdert til å være tilfredsstillende.

Tabell 2 viser hvor stor dekningsgraden og utvalgsprosenten var for de ulike næringshovedgruppene i 1992.

Tabell 2. Dekningsgrad og utvalgsprosent for utvalget til Detaljomsetningsindeksen i 1992.

Næring	Antall bedrifter i populasjonen	Antall bedrifter i utvalget	Utvalgsprosent	Omsetning mill.kr i populasjonen	Omsetning mill. kr i utvalget	Dekningsgrad
62	40.599	4.718	11,6	173.099	56.265	32,5
621	123	122	100,0	7.508	7.508	100,0
622	11.883	1.038	8,7	60.463	11.945	19,8
623	6.574	709	10,8	16.943	4.588	27,1
624	3.367	455	13,5	12.360	5.653	45,7
625	3.020	457	15,1	8.238	2.911	35,3
626	3.002	442	14,7	5.198	1.617	31,1
627	4.734	712	15,0	47.379	17.487	36,9
629	7.894	783	9,9	14.986	4.556	30,4

Register- og utvalgsfeil

Detaljomssetningsindeksen er helt avhengig av kvaliteten i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret, arbeidstaker-/arbeidsgiverregisteret og årsfilen fra varehandelsstatistikken. Arbeidstaker-/arbeidsgiverregisteret og årsfilen er også avhengig av kvaliteten i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret. De viktigste registerfeilene er følgende:

- Etterslep i registrering av tilgangsbedrifter og avgangsbedrifter.

Det vil alltid måtte være et etterslep i registrering av tilgangsbedrifter og avgangsbedrifter i bedriftsregisteret. Det er ikke så utslagsgivende for kvaliteten på indekstallene, forutsatt at etterslepet ikke er for stort, og at etterslepet er konstant gjennom året. Etterslepet kan justeres i forbindelse med rulleringen hvert år uten å påvirke indekstallene.

- Kvaliteten på opplysninger i bedriftsregisteret.

Gal omsetning i registeret vil selvsagt gi dårlig kvalitet på Detaljomsetningsindeksen. Endringer i næring og tilstand (i drift, midlertidig ute av drift og ute av drift) som tilbakedateres, skaper også problemer for beregningsmetoden.

Målefeil

Med målefeil menes feilaktige eller unøyaktige opplysninger om omsetning på skjemaene. De vanligste feilene på månedsoppgavene over detaljomsetningen er :

- Feil oppgaveenhet, dvs. at den oppgitte omsetningen gjelder for en annen enhet enn den som det spørres etter. F.eks. kan bedriften ha oppgitt omsetningen for hele foretaket i et flerbedriftsforetak.
- Feil måleenhet, dvs. at omsetningen kan være oppgitt i kr istedenfor i 1 000 kr.

-
- Feil periode, dvs. at den oppgitte omsetningen gjelder for en annen måned enn den det spørres etter på skjemaet. Det kan være oppgitt akkumulerte tall (f.eks. januar + februar i februar) eller bedriften oppgir tall for siste 4-ukersperiode istedenfor siste måned.
 - Feil omsetningsbegrep, oppgavegiver kan oppgi kontantomsetningen en måned og noe annet neste måned uten å opplyse om det på skjema.

Databearbeidingsfeil

Det vil alltid kunne gjøres feil under dataregistreringen. F.eks. kan det registreres en null eller tre for mye eller for lite. Denne typen feil vil som regel være lette å finne under revisjonsarbeidet.

Frafall

Etter at Statistisk sentralbyrå tok i bruk tvangsmulkt overfor oppgavegivere som ikke overholder oppgaveplikten, er frafallet blitt redusert til ca. 5 prosent (se vedlegg 7.). Det er lite trolig at frafallet kan reduseres ytterligere.

Det kan imidlertid innvendes at nedgangen i frafallet på grunn av frykt for tvangsmulkt kan ha påvirket kvaliteten på de månedsoppgavene som sendes inn.

Imidlertid er det slik at alle månedsoppgavene til Detaljomsetningsindeksen blir nøye vurdert og sammenliknet med årsumsetningen år $T - 1$ og månedsomsetningen for tilsvarende måned år $T - 1$ (se vedlegg 8 Revisjonsinstruksen). En vil i etterhånd også kunne sammenlikne månedsoppgavene med de terminvise omsetningsoppgavene i Manntallet over merverdiavgiftspliktige og finne fram til de oppgavegiverne som slurver mest.

De fleste oppgavegiverne vil vite hvor stor omsetning bedriften hadde i oppgavemåneden. Det vil følgelig ikke være tidsbesparende for dem å fylle ut en gal månedsomsetning.

5. Tilknytning til annen statistikk

Årlig varehandelsstatistikk

Den årlige varehandelsstatistikken bygger på næringsundersøkelsen til Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret, bedriftsstatistikken til seksjon for Samferdsel, bygg og anlegg (440), seksjon for Industri og utenrikshandel (230) og opplysninger fra Manntallet over merverdiavgiftspliktige. Det er varehandelsbedrifter i flerbedriftsforetak som har en eller flere bedrifter innenfor næring 3 (industriproduksjon), næring 5 (bygg og anlegg), næringshovedgruppen 832 (forretningsmessig tjenesteyting), næringshovedgruppen 833 (utleie av maskiner og utstyr) og næringsgruppen 9513 (reparasjon av motorkjøretøy) som innhentes av seksjon 230 og seksjon 440.

I prinsippet skal alle bedrifter innenfor næringsområdet 62 som var i drift i en periode eller hele år T være med ved utarbeidelsen av årsstatistikken for varehandel. Det vil selvfølgelig være enkelte bedrifter som ikke sender inn årsskjemaet og i de tilfellene vil opplysninger om omsetningen fra tidligere år bli brukt. Dersom bedriften ikke har sendt inn oppgaver de to siste årene hentes omsetningen fra momsregisteret for år T .

Det vil alltid være noen bedrifter som ikke kommer med fordi de av en eller annen grunn ikke er registrert i Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret, men det vil som oftest dreie seg om noen svært få og relativt små, nystartede bedrifter.

Endringen i omsetningen mellom to år i varehandelsstatistikken blir sett på som en fasit for Detaljomsetningsindeksen. Det vil imidlertid alltid være avvik mellom det årsstatistikken viser og endringer i Detaljomsetningsindeksen da årsstatistikken bygger på regnskapstall, mens Detaljomsetningsindeksen for mange oppgavegivere må basere seg på kassaoppgjør eller kontantomsetningen på grunn av tidsfristen på oppgaveinnleveringen.

Prisindeks for detaljhandel

Detaljomsetningsindeksen er en verdiindeks, dvs. den måler endringen i verdien av detaljhandelen. Prisindeksen for detaljhandel framkommer ved en omgruppering av materialet til Konsumprisindeksen, og måler endringen i prisnivået på varer som omsettes innenfor detaljhandelen.

Volumindeks for detaljhandel

For mange brukere av statistikk er det av vel så stor interesse å kunne følge utviklingen av volumet som endringer av verdien innenfor detaljhandelen. Det utarbeides derfor en volumindeks. Denne volumindeksen er en omregning av Detaljomsetningsindeksen til volum ved hjelp av Prisindeksen for detaljhandel. Denne volumindeksen presenteres i nøkkeltall for Norge i Ukens statistikk. Sammenhengen mellom volumindeksen (I_{Volum}), prisindeksen (I_{Pris}) og verdiindeksen (I_{Verdi}) vises i ligning (8).

$$(8) \quad I_{Volum} = \frac{I_{Verdi}}{I_{Pris}}$$

Referanser

Berg, Ragnar: Instruks for delregisteret til Detaljomsetningsindeksen, Kongsvinger 01.01.92. (Upublisert notat.)

Solheim, Leiv: Den månedlige detaljomsetningsindeksen, Årsaker til avvik fra varehandelsstatistikken, Forslag til ny metode, Oslo 03.05.89. (Upublisert notat.)

Statistisk sentralbyrå

Seksjon 440

Postuttak

2201 Kongsvinger

Tlf. 066 *85 000

Telefax 066 85 463

F O R T R O L I G

i.h.t. Beskyttelsesinstru
jfr. offentlighetslovens 1MÅNEDSOPPGAVE OVER DETALJOMSETNINGEN
Omsetningsoppgaven skal gjelde* Ved utfylling av tallfeltene må
tallene skrives slik:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

* Bruk blå eller svart kulepenn til
utfyllingen.

Oppgaven gjelder:

Kontaktperson:
(ansvarlig for utfyllingen)Nåværende tlf.:
Nytt tlf.:

RETURNER OPPGAVEN I VEDLAGTE SVARKONVOLUTT SENEST DEN 17. I INNEVÆRENDE MÅNED

RETTLEDNING STÅR PÅ BAKSIDEN AV SKJEMAET

OMSETNING

VIKTIG! Noen foretak (firma) er i Statistisk sentralbyrås register delt opp i flere bedrifter. I slike tilfeller skal oppgaven gjelde *bare for den bedriften/avdelingen som er spesifisert overfor (se oppgaven gjelder)*. Dersom foretaket ikke er delt i flere bedrifter (ingen avdelingsbetegnelse på navneslippen) skal oppgaven omfatte foretakets samlede omsetning.

OMSETNINGSBEGREP

Omsetningsoppgaven bør om mulig omfatte alle salg avsluttet i kalendermåneden (året) uansett om disse har skjedd mot kontant eller på kreditt (omsetningsbegrep a). Dersom det er nødvendig for å kunne gi oppgaven innen den fastsatte tidsfrist, kan forretningen nytte et annet omsetningsbegrep.

(Spørsmål 1, 2 og 3 fylles ut kun en gang i året)

1. Kryss av det omsetningsbegrep som bedriften velger å bruke i månedsoppgaven

a Kontant og kredittomsetning b Kontantomsetning og innbetaling på kredittsalg. c Kun kontantsalg

d Annet omsetningsbegrep, oppgi hvilket: _____

2. Hvor stor del av bedriftens/avdelingens total-
omsetning dekkes av det valgte omsetningsbegrep.

prosent

3. **Årsomsetning** i HELE KRONER regnet etter det
omsetningsbegrep som er oppgitt under spørsmål 1.

a. Omsetning eks. moms

b. + utgående moms

c. = omsetning inkl.
moms4. **Månedsomsetning** i HELE KRONER regnet etter det omsetnings-
begrep som er oppgitt under spørsmål 1.

Dersom regnskapstall ikke foreligger på det tidspunkt oppgaven skal gis, ber vi Dem anså omsetningen på grunnlag av kassaoppgjør eller andre interne oppgaver.

Månedsomsetning for

a. Omsetning eks. moms

b. + utgående moms

c. = omsetning inkl.
moms

LOVHJEMMEL

Oppgavene innhentes med hjemmel i lov av 16. juni 1989 nr. 54, jf. kgl.res. 16. juni 1989, jf. Finansdepartementets delegasjon til Statistisk sentralbyrå av 13. februar 1990 og forskrift fastsatt av Finansdepartementet 13. februar 1990. Dersom De mener at De ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi oppgaver, kan De klage over pålegget innen 3 dager. Klageretten gjelder ikke spørsmålet om oppgaveplikten er rimelig eller nødvendig. Oppgavene er undergitt taushetsplikt. De vil bli nyttet bare til å utarbeide statistikk og vil bli oppbevart og senere tilintetgjort på en betryggende måte.

RETTLEDNING FOR UTFYLLINGEN

GENERELT

En gang i året, fortrinnsvis skjema som gjelder januar måned, ber vi Dem oppgi hvilket omsetningsbegrep De velger å bruke (spm. 1), hvor stor del av bedriftens/avdelingens totalomsetning som dekkes av det valgte omsetningsbegrep (spm. 2), årsumsetningen for 1992 (spm. 3) og månedsomsetningen for oppgavemåneden (spm. 4).

Senere vil vi sende Dem et nytt skjema den 7. i hver måned og be Dem gi omsetningsoppgave for foregående måned.

Spm. 3 og 4

For forretninger som betaler «moms» av hele omsetningen, kan omsetning inklusive «moms» beregnes ved å legge 22 prosent til omsetning eksklusiv «moms». Dersom en har tall for omsetning inklusiv «moms», kan omsetning eksklusiv «moms» beregnes ved å trekke 1/5,5454 (18,02 prosent) fra den momspåtliggende omsetningen.

For forretninger som ikke betaler «moms» av hele omsetningen skal 4a inneholde både momspåtliggende omsetning eksklusiv «moms» og ikke momspåtliggende omsetning.

Oppgaven skal fortrinnsvis gjelde kalendermåneden. Dersom en annen registreringsperiode nyttes, må dette opplyses under merknader. SSB ber videre om at De i merknadsrubrikken oppgir eventuelle årsaker til vesentlige avvik mellom årsumsetning for 1992 og månedsomsetning i 1993, f.eks. utvidelse, nytt eierforhold, omsetning overført til eller fra annen bedrift (avdeling) eller andre årsaker.

Merknader

Antallet bedrifter innenfor hvert stratum i utvalget for 1992

Næring	Bedrifts- type	Alders- gruppe	Omsetnings- gruppe	Antall bedrifter i populasjonen	Antall bedrifter som utvalget skal inneholde i 1992	Antall bedrifter i eksisterende utvalg (1991)	Antall bedrifter som skal rulleres inn i 1992
6211	1	1	3	13	13	13	0
6211	1	2	3	3	3	3	0
6211	2	1	1	7	7	7	0
6211	2	1	2	23	23	23	0
6211	2	1	3	47	47	47	0
6211	2	2	3	10	10	8	2
6211	2	3	3	2	2	2	0
6212	1	1	3	2	2	2	0
6212	2	1	3	2	2	2	0
6219	1	1	3	3	3	3	0
6219	1	3	3	1	1	0	1
6219	2	1	3	5	5	5	0
6219	2	3	3	1	1	1	0
6222	1	1	1	7	7	6	1
6222	1	1	2	1365	111	126	0
6222	1	1	3	2732	93	109	0
6222	1	2	1	7	7	7	0
6222	1	2	3	405	31	39	0
6222	1	3	3	297	23	23	0
6222	2	1	1	7	7	6	1
6222	2	1	2	398	45	86	0
6222	2	1	3	797	40	35	5
6222	2	2	1	7	7	7	0
6222	2	2	3	93	12	18	0
6222	2	3	3	49	9	2	7
6223	1	1	1	7	7	7	0
6223	1	1	2	40	6	10	0
6223	1	1	3	80	6	7	0
6223	1	2	3	14	4	4	0
6223	1	3	3	16	4	3	1
6223	2	1	1	7	7	3	4
6223	2	1	3	25	5	2	3
6223	2	2	3	4	4	1	3
6223	2	3	3	3	3	0	3
6224	1	1	1	7	7	6	1
6224	1	1	2	50	6	11	0
6224	1	1	3	102	6	7	0
6224	1	2	1	7	7	3	4
6224	1	2	3	48	5	2	3
6224	1	3	3	33	5	1	4
6224	2	1	3	12	4	3	1
6224	2	2	3	2	2	1	1
6224	2	3	3	1	1	0	1
6225	1	1	1	7	7	4	3
6225	1	1	2	16	5	0	5
6225	1	1	3	34	5	0	5
6225	1	2	1	7	7	2	5
6225	1	2	3	33	5	1	4
6225	1	3	3	35	5	6	0
6225	2	1	1	7	7	0	7
6225	2	1	2	66	6	10	0
6225	2	1	3	132	7	4	3
6225	2	2	1	7	7	1	6
6225	2	2	3	84	6	4	2
6225	2	3	3	104	7	4	3
6226	1	1	1	7	7	3	4
6226	1	1	2	624	27	39	0
6226	1	1	3	1249	29	20	9
6226	1	2	1	7	7	4	3
6226	1	2	3	483	15	14	1
6226	1	3	3	330	11	16	0
6226	2	1	1	7	7	6	1
6226	2	1	2	69	7	5	2
6226	2	1	3	140	7	8	0

Antallet bedrifter innenfor hvert stratum i utvalget for 1992 (forts.).

Næring	Bedrifts- type	Alders- gruppe	Omsetnings- gruppe	Antall bedrifter i populasjonen	Antall bedrifter som utvalget skal inneholde i 1992	Antall bedrifter i eksisterende utvalg (1991)	Antall bedrifter som skal rulleres inn i 1992
6226	2	2	3	15	5	1	4
6226	2	3	3	19	5	5	0
6229	1	1	1	7	7	6	1
6229	1	1	2	88	8	7	1
6229	1	1	3	177	7	4	3
6229	1	2	1	7	7	1	6
6229	1	2	3	190	8	5	3
6229	1	3	3	143	7	5	2
6229	2	1	1	7	7	5	2
6229	2	1	2	18	5	1	4
6229	2	1	3	37	5	1	4
6229	2	2	3	11	4	1	3
6229	2	3	3	3	3	0	3
6231	1	1	1	7	7	6	1
6231	1	1	2	131	15	16	0
6231	1	1	3	263	16	6	10
6231	1	2	1	7	7	2	5
6231	1	2	3	116	10	3	7
6231	1	3	3	49	7	2	5
6231	2	1	1	7	7	6	1
6231	2	1	2	28	7	5	2
6231	2	1	3	57	7	0	7
6231	2	2	1	7	7	3	4
6231	2	2	3	25	6	0	6
6231	2	3	3	20	6	6	0
6232	1	1	1	7	7	6	1
6232	1	1	2	463	49	40	9
6232	1	1	3	926	45	27	18
6232	1	2	1	7	7	4	3
6232	1	2	3	742	43	19	24
6232	1	3	3	429	25	20	5
6232	2	1	1	7	7	7	0
6232	2	1	2	120	20	28	0
6232	2	1	3	241	20	13	7
6232	2	2	1	7	7	4	3
6232	2	2	3	139	17	8	9
6232	2	3	3	137	18	15	3
6239	1	1	1	7	7	3	4
6239	1	1	2	282	24	24	0
6239	1	1	3	564	21	11	10
6239	1	2	1	7	7	3	4
6239	1	2	3	437	20	6	14
6239	1	3	3	249	14	17	0
6239	2	1	1	7	7	7	0
6239	2	1	2	36	8	4	4
6239	2	1	3	74	8	6	2
6239	2	2	1	7	7	1	6
6239	2	2	3	30	6	0	6
6239	2	3	3	30	6	2	4
6241	1	1	1	7	7	7	0
6241	1	1	2	141	24	35	0
6241	1	1	3	284	22	17	5
6241	1	2	1	7	7	3	4
6241	1	2	3	112	11	9	2
6241	1	3	3	90	9	9	0
6241	2	1	1	7	7	7	0
6241	2	1	2	26	9	17	0
6241	2	1	3	53	8	4	4
6241	2	2	3	14	7	3	4
6241	2	3	3	11	6	2	4
6242	1	1	1	7	7	7	0
6242	1	1	2	190	28	33	0
6242	1	1	3	382	26	13	13
6242	1	2	1	7	7	5	2
6242	1	2	3	186	16	5	11

Antallet bedrifter innenfor hvert stratum i utvalget for 1992 (forts.).

Næring	Bedrifts- type	Alders- gruppe	Omsetnings- gruppe	Antall bedrifter i populasjonen	Antall bedrifter som utvalget skal inneholde i 1992	Antall bedrifter i eksisterende utvalg (1991)	Antall bedrifter som skal rulleres inn i 1992
6242	1	3	3	104	14	11	3
6242	2	1	1	7	7	2	5
6242	2	1	2	67	13	12	1
6242	2	1	3	134	14	6	8
6242	2	2	1	7	7	1	6
6242	2	2	3	18	5	1	4
6242	2	3	3	14	6	1	5
6249	1	1	1	7	7	3	4
6249	1	1	2	171	16	15	1
6249	1	1	3	343	13	10	3
6249	1	2	1	7	7	0	7
6249	1	2	3	291	13	5	8
6249	1	3	3	190	11	9	2
6249	2	1	3	24	6	4	2
6249	2	2	3	5	4	0	4
6249	2	3	3	4	4	0	4
6251	1	1	1	7	7	7	0
6251	1	1	2	119	20	22	0
6251	1	1	3	240	20	8	12
6251	1	2	1	7	7	3	4
6251	1	2	3	132	12	3	9
6251	1	3	3	58	8	5	3
6251	2	1	1	7	7	7	0
6251	2	1	3	42	9	7	2
6251	2	2	3	15	6	2	4
6251	2	3	3	10	5	1	4
6252	1	1	1	7	7	7	0
6252	1	1	2	138	23	37	0
6252	1	1	3	277	24	8	16
6252	1	2	1	7	7	5	2
6252	1	2	3	118	12	1	11
6252	1	3	3	73	9	10	0
6252	2	1	1	7	7	5	2
6252	2	1	3	33	7	7	0
6252	2	2	3	5	5	1	4
6252	2	3	3	9	5	2	3
6253	1	1	1	7	7	7	0
6253	1	1	2	225	34	40	0
6253	1	1	3	452	30	11	19
6253	1	2	1	7	7	2	5
6253	1	2	3	377	25	10	15
6253	1	3	3	220	17	16	1
6253	2	1	1	7	7	5	2
6253	2	1	3	29	7	3	4
6253	2	2	3	11	5	2	3
6253	2	3	3	6	5	2	3
6261	1	1	1	7	7	7	0
6261	1	1	2	178	19	17	2
6261	1	1	3	357	20	6	14
6261	1	2	1	7	7	3	4
6261	1	2	3	71	8	1	7
6261	1	3	3	50	7	4	3
6261	2	1	1	7	7	3	4
6261	2	1	3	30	6	0	6
6261	2	2	3	9	5	0	5
6261	2	3	3	2	2	0	2
6262	1	1	1	7	7	6	1
6262	1	1	2	105	13	19	0
6262	1	1	3	211	12	8	4
6262	1	2	1	7	7	3	4
6262	1	2	3	437	25	17	8
6262	1	3	3	163	13	11	2
6262	2	1	1	7	7	2	5
6262	2	1	3	31	6	2	4
6262	2	2	1	7	7	4	3
6262	2	2	3	37	6	1	5

Antallet bedrifter innenfor hvert stratum i utvalget for 1992 (forts.)

Næring	Bedrifts- type	Alders- gruppe	Omsetnings- gruppe	Antall bedrifter i populasjonen	Antall bedrifter som utvalget skal inneholde i 1992	Antall bedrifter i eksisterende utvalg (1991)	Antall bedrifter som skal rulleres inn i 1992
6262	2	3	3	26	5	4	1
6263	1	1	1	7	7	7	0
6263	1	1	2	116	14	13	1
6263	1	1	3	232	16	7	9
6263	1	2	1	7	7	0	7
6263	1	2	3	36	6	0	6
6263	1	3	3	30	6	1	5
6263	2	1	1	7	7	4	3
6263	2	1	2	15	5	1	4
6263	2	1	3	30	6	3	3
6263	2	2	3	12	5	2	3
6263	2	3	3	14	5	4	1
6264	1	1	1	7	7	6	1
6264	1	1	2	68	10	15	0
6264	1	1	3	137	11	0	11
6264	1	2	1	7	7	2	5
6264	1	2	3	64	7	4	3
6264	1	3	3	44	6	5	1
6264	2	1	1	7	7	7	0
6264	2	1	3	42	7	5	2
6264	2	2	3	17	5	3	2
6264	2	3	3	5	4	1	3
6271	1	1	1	7	7	7	0
6271	1	1	2	265	43	27	16
6271	1	1	3	531	31	13	18
6271	1	2	1	7	7	3	4
6271	1	2	3	561	43	17	26
6271	1	3	3	286	26	17	9
6271	2	1	1	7	7	7	0
6271	2	1	2	190	56	110	0
6271	2	1	3	382	51	34	17
6271	2	2	1	7	7	6	1
6271	2	2	3	71	12	6	6
6271	2	3	3	36	9	3	6
6272	1	1	1	7	7	7	0
6272	1	1	2	431	68	84	0
6272	1	1	3	862	77	37	40
6272	1	2	1	7	7	7	0
6272	1	2	3	163	21	10	11
6272	1	3	3	104	13	7	6
6272	2	1	1	7	7	6	1
6272	2	1	2	88	16	18	0
6272	2	1	3	178	17	8	9
6272	2	2	1	7	7	5	2
6272	2	2	3	24	6	0	6
6272	2	3	3	12	5	0	5
6291	1	1	1	7	7	5	2
6291	1	1	2	124	16	14	2
6291	1	1	3	250	15	7	8
6291	1	2	1	7	7	1	6
6291	1	2	3	105	8	2	6
6291	1	3	3	67	7	4	3
6291	2	1	1	7	7	7	0
6291	2	1	2	36	9	10	0
6291	2	1	3	72	8	3	5
6291	2	2	1	7	7	0	7
6291	2	2	3	21	5	0	5
6291	2	3	3	8	5	3	2
6292	1	1	1	7	7	6	1
6292	1	1	2	84	16	14	2
6292	1	1	3	169	19	7	12
6292	1	2	1	7	7	1	6
6292	1	2	3	34	6	0	6
6292	1	3	3	14	5	2	3
6292	2	1	1	7	7	3	4
6292	2	1	2	22	7	0	7

Antallet bedrifter innenfor hvert stratum i utvalget for 1992 (forts.)

Næring	Bedrifts- type	Alders- gruppe	Omsetnings- gruppe	Antall bedrifter i populasjonen	Antall bedrifter som utvalget skal inneholde i 1992	Antall bedrifter i eksisterende utvalg (1991)	Antall bedrifter som skal rulleres inn i 1992
6292	2	1	3	46	8	2	6
6292	2	2	3	13	5	1	4
6292	2	3	3	6	4	0	4
6293	1	1	1	7	7	5	2
6293	1	1	2	104	9	6	3
6293	1	1	3	208	10	4	6
6293	1	2	1	7	7	2	5
6293	1	2	3	223	10	2	8
6293	1	3	3	135	7	9	0
6293	2	1	1	7	7	3	4
6293	2	1	3	30	5	0	5
6293	2	2	1	7	7	2	5
6293	2	2	3	23	5	0	5
6293	2	3	3	28	5	1	4
6294	1	1	1	7	7	6	1
6294	1	1	2	232	16	11	5
6294	1	1	3	464	17	10	7
6294	1	2	1	7	7	2	5
6294	1	2	3	284	12	8	4
6294	1	3	3	189	10	7	3
6294	2	1	1	7	7	4	3
6294	2	1	2	26	5	1	4
6294	2	1	3	52	6	1	5
6294	2	2	3	8	4	0	4
6294	2	3	3	16	5	4	1
6295	1	1	1	7	7	4	3
6295	1	1	2	60	8	13	0
6295	1	1	3	121	7	4	3
6295	1	2	1	7	7	1	6
6295	1	2	3	51	5	1	4
6295	1	3	3	33	5	0	5
6295	2	1	3	10	5	2	3
6295	2	2	3	1	1	0	1
6299	1	1	1	7	7	6	1
6299	1	1	2	242	17	9	8
6299	1	1	3	484	14	6	8
6299	1	2	1	7	7	4	3
6299	1	2	3	1113	31	20	11
6299	1	3	3	1031	28	37	0
6299	2	1	1	7	7	6	1
6299	2	1	2	24	6	4	2
6299	2	1	3	50	6	1	5
6299	2	2	1	7	7	4	3
6299	2	2	3	30	5	1	4
6299	2	3	3	15	5	0	5

Trekkeprogram for identiske bedrifter

Trekkeprogrammet trekker bedrifter som kommer fra kommuner og geografiske områder som er underrepresentert i utvalget. Programmet tar hensyn til antallet bedrifter og deres omsetning innenfor området og kommunen. Strataene deles videre opp i intervaller etter størrelse av omsetningen, og trekkeprogrammet velger om mulig ut bedrifter til utvalget fra et intervall som er underrepresentert i stratums utvalg fra før. Dette siste vil i praksis si at utvalget fra et stratum ikke får bestå bare av de bedriftene som har minst eller størst omsetning innenfor stratumet.

1. Noen størrelser for et stratum s:

- N_s - totalt antall bedrifter i populasjonen (stratum s)
- n_s - antall bedrifter som skal være med i utvalget fra stratum s
- $n_{0,s}$ - antall bedrifter som er i utvalget allerede
- $n_{1,s} = n_s - n_{0,s}$ - antall bedrifter som skal trekkes inn i utvalget

2. Forberedelse til trekking i strataet

- a) Sorterer de N_s bedriftene etter størrelse (omsetning) og deler dem inn i intervaller med lengde N_s/n_s (vanlig avrunding).
- b) Merker de $n_{0,s}$ bedriftene som er i utvalget allerede og teller opp antallet i hvert intervall.
- c) Merker av alle bedrifter som ikke kan trekkes i det hele tatt.
- d) Merker av bedrifter som kan trekkes i første runde.
- e) Merker av bedrifter som kan trekkes i andre runde.

Rutinen som er beskrevet nedenfor gjelder næringshovedgrupper (det vil si at den må kjøres igjennom for hver næringshovedgruppe).

Bedrifter som kan trekkes i første runde:

Bedrifter som kan trekkes i første runde må tilfredsstillte følgende krav:

- 1) $A_{ou} < 1,5 A_o$
- 2) $A_{ku} < 2,0 A_k$
- 3) Tilhører et intervall som ikke har bedrifter i utvalget fra før

A_{ou} er antall bedrifter, unntatt fulltellingsbedrifter, innenfor ett område som er med i utvalget

A_o er antall bedrifter, unntatt fulltellingsbedrifter, innenfor ett område som skulle ha vært med i utvalget

A_{ku} er antall bedrifter, unntatt fulltellingsbedrifter, innenfor en kommune som er med i utvalget

A_k er antall bedrifter, unntatt fulltellingsbedrifter, innenfor en kommune som skulle ha vært med i utvalget

A_{ou} og A_{ku} beregnes før en gjennomfører trekkingen. Etter hvert som nye bedrifter trekkes inn i utvalget må disse størrelsene korrigeres.

$A_o = V_o * \text{antall bedrifter, unntatt fulltellingsbedrifter, som skal trekkes totalt innenfor hver næringshovedgruppe.}$

$A_k = V_k * \text{antall bedrifter, unntatt fulltellingsbedrifter, som skal trekkes totalt innenfor hver næringshovedgruppe.}$

$$V_o = 1/3 (1/8 + O_1 + O_2)$$

$$V_k = 1/3 (1/(\text{antall kommuner}) + K_1 + K_2)$$

O_1 : Forholdet mellom antall bedrifter, unntatt fulltellingbedrifter, i et geografisk område innenfor en næringshovedgruppe og totalt antall bedrifter, unntatt fulltellingbedrifter, til sammen i alle de åtte geografiske områdene innenfor en næringshovedgruppe.

O_2 : Forholdet mellom omsetningen til alle bedriftene, unntatt fulltellingbedrifter, i et geografisk område innenfor en næringshovedgruppe og den totale omsetningen til alle bedriftene, unntatt fulltellingbedrifter, til sammen i alle de åtte geografiske områdene innenfor en næringshovedgruppe.

K_1 : Forholdet mellom antall bedrifter, unntatt fulltellingbedrifter, i en kommune innenfor en næringshovedgruppe og antall bedrifter, unntatt fulltellingbedrifter, til sammen i alle landets kommuner innenfor en næringshovedgruppe.

K_2 : Forholdet mellom omsetningen til alle bedriftene, unntatt fulltellingbedrifter, i en kommune innenfor en næringshovedgruppe og omsetningen til alle bedriftene, unntatt fulltellingbedrifter, til sammen i alle landets kommuner innenfor en næringshovedgruppe.

Filbeskrivelse for uttakene fra Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret

STATISTISK SENTRALBYRÅ

DATO: 04.09.91

 ** F I L B E S K R I V E L S E **

=====

OPPDRAK:

SITUASJONSUTTAK FRA BEDRIFTSREGISTERET

FILNAVN:

SITUASJON

FIL-OMFANG:

ALLE BEDRIFTER OG FORETAK, MED NAVN OG ADRESSEOPPLYSNINGER

=====

E	FLT	POS.	DATA-		KODELISTE
N	NR.	FRA-TIL	BESKRIVELSE	FELTBESKRIVELSE	
H					
*					
	1	- 1	N	RECORD-TYPE	(1=FORETAK, 2=BEDRIFT)
	2	- 9	N	IDENTNR	
	10	- 15	N	IDENTNR-DATO	
	16	- 85	A	NAVN	
	86	- 91	N	NAVN-DATO	
	92	- 121	A	KARAKTERISTIKK	
	122	- 154	A	MELLOMADRESSSE	
	155	- 158	N	HUS-NR	
	159	- 162	N	UNDER-NR	
	163	- 166	N	POST-NR	
	167	- 196	A	POSTSTED	
	197	- 197	N	ADRESSE-TYPE	
	198	- 203	N	ADRESSE-DATO	
	204	- 204	N	REG-TYPE	
	205	- 210	N	REG-TYPE-DATO	
	211	- 211	N	TILSTAND	
	212	- 217	N	TILSTAND-DATO	
	218	- 225	N	FORETAKSNR	
	226	- 231	N	FORETAKS-NR-DATO	
	232	- 235	N	KOMMUNE-NR	
	236	- 236	A	SYSSELSETTINGS-MERKE	(U=UOPPGITT)
	237	- 241	N	SYSSELSETTING	
	242	- 247	N	SYSSELSETTING-DATO	
	248	- 248	A	OMSETNINGS-MERKE	(U=UOPPGITT)
	249	- 257	N	OMSETNING	
	258	- 263	N	OMSETTING-DATO	
	264	- 268	N	NÆRING-1	
	269	- 274	N	NÆRING-DATO-1	
	275	- 279	N	NÆRING-2	
	280	- 285	N	NÆRING-DATO-2	
	286	- 290	N	NÆRING-3	
	291	- 296	N	NÆRING-DATO-3	
	297	- 298	N	EIER-FORHOLD	(FORETAK)
	299	- 304	N	EIER-FORHOLD-DATO	(FORETAK)
	305	- 305	A	INDIKASJON	(BEDRIFT)

306 - 308	N	SEKTOR	(FORETAK)
309 - 309	A	DELSTAT	(FORETAK)
310 - 310	A	LISTE-GRUPPE	(FORETAK)
311 - 311	A	AVGANG-ÅR	(FORETAK)
312 - 312	A	OMRÅDE-ELSTAT	(BEDRIFT)
313 - 313	A	UTENLANDS-KAPITAL	(FORETAK)
314 - 314	A	OFFENTLIG-BEDRIFT	(BEDRIFT)
315 - 315	A	KRAFTPRODUKSJON	(BEDRIFT)
316 - 316	A	KILDE	
317 - 317	A	MERKE-DELREG	(BEDRIFT)
318 - 323	N	MERKE-DELREG-DATO	(BEDRIFT)
324 - 324	A	UNNTAK	(BEDRIFT)
325 - 325	A	STOR-BEDRIFT	(BEDRIFT)
326 - 333	N	ARBEIDSGIVER-NR	
334 - 336	N	ARBEIDSGIVER-UNDERNR	
337 - 342	N	ARBEIDSGIVERNR-DATO	
343 - 350	N	MOMS-NR	
351 - 356	N	MOMS-NR-DATO	

Filbeskrivelse for kvartalsuttakene i AA-registeret

FILBESKRIVELSE

DATE: 27.6.88

SISTE ENDRING: 30.3.89

OPPDRAG: ARBEIDSGIVERREGISTERET

FILNAVN: ARBEIDSGIVERREGISTERET M/OPPL. FRA BEDRIFTS- OG FORETAKSREG.

FILOMFANG: ALLE ARBEIDSGIVERE

ENHET: ARBEIDSGIVER/BEDRIFT

PROSJEKT NR.: 114

HOVEDNUMMER: B231B2

FELT NR.	POS. FRA/TIL	ANT. POS	FELTBESKRIVELSE	KODELISTE
001	1 - 2	2	KD-SENTRAL/NORDTRYGD-SENTRAL (IKKE FULL-STENDIGE OPPLYSNINGER)	
002	3 - 13	11	ARBEIDSGIVERNR.	
003	14 - 17	4	TRYGDEKONTORNNR.	
004	18 - 47	30	NAVN-1	
005	48 - 77	30	NAVN-2	
006	78 - 109	32	ADRESSE	
007	110 - 130	21	POSTSTED	
008	131 - 134	4	KOMMUNE	
009	135 - 137	3	HSETE-UTEN	
010	138 - 144	7	BEDRIFTSIDENTNR.	
011	145 - 153	9	ANTALL ANSATTE PR. DATO	
012	154 - 155	2	KD-OPPSTÅTT	
013	156	1	AVG. KODE (9 = AVGANG)	
014	157 - 165	9	ANTALL ANSATTE	
015	166	1	MAKKERKODE	

1 = FINNES I BF-REG.

2 = FINNES IKKE I BF-REG.

OPPLYSNINGER FRA BF-REG.

016	167 - 201	35	NAVN	
017	202 - 221	20	ADRESSE (KORTVERSJON)	
018	222 - 239	18	POSTNR./STED	
019	240	1	REG.TYPE	
020	241	1	TILSTAND	
021	242 - 245	4	KOMMUNENR.	
022	246	1	SYSSELSETTINGSMERKE	U = UOPPGITT
023	247 - 251	5	SYSSELSETTING	
024	252	1	OMSETNINGSMERKE	
025	253 - 261	9	OMSETNING	
026	262 - 263	2	EIERFORHOLD	
027	264 - 268	5	NÆRING	KODE FOR UOPPGITT NÆRING: BLANK, 00000 ELLER 99999
028	269	1	KODE FOR LIK/ULIK ARBEIDSSTEDSKOMMUNE	1 = LIK 2 = ULIK BL.= IKKE MAKKER EL. UOPPG. ARB.STED

FORETAKSOPPLYSNINGER:

029	270	-	304		35	NAVN
030	305	-	325		20	MELLOMADRESSE (KORT VERSJON)
031	326	-	328		4	POSTNR.
032	335	-	348		14	POSTSTAD
033			343		1	FORETAKSTYPE
034			344		1	TILSTAND
035	345	-	348		4	KOMMUNENR.
036			349	A	1	SYSSELSETTINGSMERKE
037	350	-	354	N	5	SYSSELSETTING
038			355	A	1	OMSETNINGSMERKE
039	356	-	364	N	9	OMSETNING
040	365	-	369	N	5	NÆRING 1
041	370	-	377	N	8	FORETAKSNR.
042			378		1	LEDIG

Næringshovedgrupper og næringsgrupper

- 621 Varehushandel
 - 6211 Varehushandel med nærings- og nytelsesmidler
 - 6212 Varehushandel med beklednings- og tekstilvarer
 - 6213 Varehushandel med møbler og innbo
 - 6219 Varehushandel med øvrige varer

- 622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler
 - 6222 Detaljhandel med dagligvarer
 - 6223 Detaljhandel med kjøtt og kjøttvarer
 - 6224 Detaljhandel med fisk og vilt
 - 6225 Detaljhandel med bakervarer
 - 6226 Detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem
 - 6227 Detaljhandel med vin og brennevin
 - 6229 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ellers

- 623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer
 - 6231 Detaljhandel med skotøy
 - 6232 Detaljhandel med dame-, herre- og barnekonfeksjon
 - 6239 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer ellers

- 624 Detaljhandel med møbler og innbo
 - 6241 Detaljhandel med møbler og tepper
 - 6242 Detaljhandel med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater
 - 6249 Detaljhandel med innbo ellers

- 625 Detaljhandel med jernvarer, kjøkkenutstyr, glass, steintøy, fargevarer og sportsutstyr
 - 6251 Detaljhandel med jernvarer, kjøkkenutstyr, glass og steintøy
 - 6252 Detaljhandel med fargevarer, tapeter og golvbelegg
 - 6253 Detaljhandel med sportsutstyr

- 626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer og film- og fotoartikler
 - 6261 Detaljhandel med ur og optiske artikler
 - 6262 Detaljhandel med musikkinstrumenter, noter, grammofonplater og musikk- og videokassetter
 - 6263 Detaljhandel med gull- og sølvvarer
 - 6264 Detaljhandel med film- og fotoartikler

- 627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin
 - 6271 Detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita
 - 6272 Detaljhandel med bensin og smøreoljer

- 629 Detaljhandel ellers
 - 6291 Detaljhandel med bøker og papir
 - 6292 Detaljhandel med sykepleie- og apotekervarer
 - 6293 Detaljhandel med kosmetikk
 - 6294 Detaljhandel med blomster og planter
 - 6295 Detaljhandel med brensel
 - 6299 Detaljhandel med varer ikke nevnt annet sted

Frafallet og ilagte tvangsmulker i utvalget til Detaljomsætningsindeksen i 1991 og 1992

Antall skjemaer og purringer til detaljomsætningsindeksen 1992

Måned/år	Utsendte skjemaer. Antall	Frafall i prosent	Vedtak om tvangsmulkt		Opprettholdte vedtak	
			Antall	Prosent	Antall	Prosent
01/91	2612	21,5				
02/91	2601	25,4				
03/91	2568	28,5				
04/91	2489	25,7				
05/91	2480	23,5				
06/91	2473	25,5				
07/91	2451	23,9				
08/91	2528	21,8				
09/91	2638	20,2				
10/91	2601	19,8				
11/91	*	*				
12/91	2821	27,2				
01/92	4654	24,8				
02/92	3788	7,9	423	11,2	144	3,8
03/92	4097	9,8	592	14,4	153	3,7
04/92	4021	7,4	374	9,3	115	2,9
05/92	3964	6,5	351	8,9	108	2,7
06/92	3935	5,8	310	7,9	91	2,3
07/92	3875	5,1	308	7,9	89	2,3
08/92	3969	5,1	233	5,9		
09/92	3939	225	5,7			
10/92						

* Det finnes ikke tall for november 1991.

Revisjonsinstruksen

Revisjonsinstruks omsetningsindeksene

Før indeksberegningen

Identiske og tilganger:

1. Gjennomgang av opprettingslista:

- Dersom omsetningen for år T - 1 fra skjemaet synes mer urimelig enn omsetningen for år T - 2 fra årsfilen må opprettingen forhindres.
- Dersom begge omsetningene (år T- 1 og år T -2) virker urimelige må det enten innhentes flere opplysninger eller bedriften tas ut.
- Let etter flerbedriftsforetak.

Dersom det ikke er mulig for foretaket å gi tall for de(n) bedriften(e) vi er ute etter må vi be dem om å komme med anslag over hvor stor andel de ulike bedriftene har og regne ut omsetningen selv. Dersom dette ikke er mulig eller dersom anslagene virker usikre bør bedriften tas ut. Dersom det er snakk om flerbedriftsforetak som har bedrifter innenfor flere ulike næringer må vi være ekstra forsiktige.

Dersom det er snakk om meget store bedrifter som følgelig er viktige for indeksen, skal gruppeleder orienteres.

2. Gjennomgang av revisjonslista identiske:

- Let etter flerbedriftsforetak (se ovenfor).
- Bedrifter som har store endringer i omsetningen fra forrige periode eller store endringer fra samme periode året før må kontrolleres. Dersom vi ikke finner gode forklaringer på avviket eller dersom forklaringen virker veldig spesiell må bedriften tas ut. Dette er ekstra viktig dersom bedriftens omsetning gir stort utslag i stratumets estimerte omsetning (det stratumet som bedriften tilhører).

Det er viktig å utvise et visst skjønn her. Innenfor enkelte næringer kan det i visse perioder være store endringer.

Store bedrifter skal en være forsiktige med. Ta kontakt med gruppeleder om nødvendig.

Etter indeksskjøringen:

Identiske:

- Kontroller indeksberegningslista. Dersom det forekommer store endringer fra forrige periode eller store endringer fra samme periode året før:

Gå igjennom lista over de estimerte omsetningene for ulike strata av identiske bedrifter innenfor den næringen som avviker. Finn de stratumene som er årsaken til avvikene og gå igjennom revisjonslista for disse strataene på nytt.

Tilganger:

- Kontroller at tilgangenes andel av den estimerte totalomsetningen er rimelig. Andelen må harmonere med tidligere perioder og samme periode året før. Tilgangenes andel av omsetningen skal normalt øke fram til rulleringen hvor vi tar i bruk en ett år yngre årsfil.
- Gå igjennom utvalget av tilganger.

Dersom noen bedrifter har flere millioner i omsetning pr. sysselsatt i måneden eller dersom omsetningen bare er noen få tusen pr. sysselsatt i måneden bør de strykes. Det vil variere fra næring til næring hva som er akseptabelt.

- Negative B_HATT verdier.

Dersom B_HATT verdiene er negative skal lista over tilganger i utvalget granskes for å finne årsaken. Disse forholdene må rettes opp slik at B_HATT verdiene blir positive. Årsaken kan være at en eller flere bedrift(er) har veldig stor omsetning og kun få ansatte eller omvendt.

- Gå igjennom populasjonen av tilgangsbedrifter.

Undersøk om antallet i populasjonen av tilganger har endret seg vesentlig. Populasjonen skal normalt øke fra måned til måned fram til rulleringen hvor vi tar i bruk en ett år yngre årsfil.

Dersom noen tilganger har over 30 sysselsatte må en vurdere å ta bedriften ut (dette vil sjelden være "ekte tilganger").